

‘Escrivá pionier van de lekenspiritualiteit’

AMSTERDAM (ANP) - De stichter van het Opus Dei, Josemaría Escrivá de Balaguer, wordt wel de “pionier van de lekenspiritualiteit” genoemd. Op 9 januari wordt wereldwijd de 100e geboortedag herdacht van Escrivá, die in 1928 het Opus Dei (Werk Gods) heeft gesticht.

12-1-2002

Ver voor het Tweede Vaticaans Concilie riep hij de gewone gelovigen op de heiligheid in het dagelijks leven te realiseren. Bij veel gelovigen leefde toen de gedachte dat je priester of religieus moest worden als je Christus op bijzondere wijze wilde volgen. Voor leken gelovigen was er veeleer een passieve rol weggelegd, zegt Eugen Graas van het Informatiebureau van het Opus Dei in Nederland in een vraaggesprek.

Kerkvorst

Graas verwijst naar de Oostenrijkse kardinaal Franz König, die niet bepaald als een conservatieve kerkvorst bekend staat. König zei onlangs in een vraaggesprek dat Escrivá, die hij tijdens het Tweede Vaticaans Concilie leerde kennen, de rol van de leken in het dagelijks leven wilde stimuleren. Volgens Escrivá moet de Kerk in de wereld aanwezig zijn door de leken en niet

door de priesterboord of de bisschoppelijke sjerp.

Escrivá, die veel contact met studenten had, zag dat het godsdienstige leven en het beroepsleven twee van elkaar gescheiden werelden waren die in feite met elkaar verenigd moesten zijn. “Wat Escrivá verkondigde, was toen een volstrekt nieuwe gedachte”, aldus König.

Kenmerken Opus Dei

Het bijzondere van het Opus Dei is dat het niets bijzonders doet, zegt Graas. De taak van zijn organisatie is ook heel beperkt: de leden en deelnemers aan de activiteiten een geestelijke bagage mee te geven opdat zij toegewijd gelovige kunnen zijn. “Het Opus Dei is een soort geestelijk tankstation.”

De gelovigen van het Opus Dei zijn heel vrij in hun optreden in de

wereld. Zij handelen volstrekt op eigen verantwoordelijkheid. Escrivá, die binnen afzienbare tijd heilig wordt verklaard, was een groot pleitbezorger van de vrijheid. Als er voor een probleem meer dan één oplossing bestaat, kies dan voor die welke de meeste vrijheid geeft, was een stelregel van hem.

In de begintijd van het Opus Dei zagen bepaalde religieuzen in Spanje in Escrivá's streven naar versterking van de positie van de leken in de kerk een bedreiging voor hun eigen positie. In het begin van de jaren '40 werd zijn eerste boek in het openbaar verbrand omdat het 'kettters' zou zijn.

De belangrijkste activiteit van het Opus Dei is wat ieder lid of deelnemer in zijn eigen omgeving doet, als een soort zuurdesem in de maatschappij. Daarnaast zijn er gemeenschappelijke activiteiten,

zoals de geestelijke verzorging in studentenhuizen in Amsterdam, Maastricht en Utrecht, vorming, retraites, gespreksgroepen en gezinsdagen.

Beeldvorming herzien

De beeldvorming van het Opus Dei is aan herziening toe, zegt Graas, met zijn 2 uur 53 minuten over de marathon veruit de snelste kerkelijke woordvoerder in Nederland. Er zijn veel verhalen over nauwe banden die Escrivá met de toenmalige Spaanse dictator Franco zou hebben gehad, over de geheimzinnigheid en de vermeende macht van het Opus Dei binnen de RK Kerk. “Die verhalen kloppen niet met de werkelijkheid”, zegt Graas.

Opus Dei wordt vaak conservatief genoemd. Wat betekent dat woord nog in deze tijd, vraagt Graas zich af. Dit etiket wordt ook geplakt op de huidige paus. In zijn encyclieken op

sociaal terrein (werkgelegenheid, doodstraf) is de paus allerm minst conservatief. Wel is het Opus Dei als instelling van de kerk loyaal aan paus en bisschoppen.

Wereldwijd telt de organisatie 84.000 leden, van wie 1800 priester zijn.

“We zijn dus voor het leeuwendeel een organisatie van leken gelovigen.” Nederland telt ongeveer 150 leden, wier lidmaatschap is gebaseerd op een roeping. Graas (43) is op vrijwillige basis celibatair. De meeste leden zijn getrouwd. Verder zijn er in ons land zo’n 300 medewerkers, die geen roeping hebben maar wel op een of andere wijze meewerken.

Graas zegt dat hij heel duidelijk katholiek is opgevoed. Toen naar de kerk gaan omdat de ouders ook gaan, niet meer vanzelfsprekend was, is hij over het geloof gaan nadenken. Hij heeft zich nooit zo aangetrokken gevoeld tot een leven binnen de

kloostermuren. "Ik wilde studeren en een beroep uitoefenen." Nadat hij vijf jaar als jurist op het gebied van het arbeidsrecht had gewerkt, kwam hij bij het Informatiebureau terecht nadat de vorige woordvoerder overleed.

De Nederlandse regio viert Escrivá's eeuwfeest op zaterdag 19 januari in Utrecht. 's Morgens gaat kardinaal Simonis voor in een eucharistieviering. 's Middags is er in de Jaarbeurs een gevarieerd programma met onder meer een presentatie van initiatieven van mensen die door het gedachtengoed van Escrivá zijn geïnspireerd. In Rome houdt de Pauselijke Universiteit van het Heilig Kruis een congres over de grootheid van het gewone leven, geheel in de lijn van Escrivá.

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://opusdei.org/nl/
article/escriva-pionier-van-de-
lekenspiritualiteit/](https://opusdei.org/nl/article/escriva-pionier-van-de-lekenspiritualiteit/) (10-3-2026)